

UDENRIGSMINISTERIET

Den 3. maj 2006

Udenrigsudvalgets spørgsmål
61 af 28. april 2006 (alm. del).

Spørgsmål 61:

”I forlængelse af det samrådet med udenrigsministeren den 27. april 2006 om samrådsspørgsmål S og T om styrkelse af dialog- og samarbejdsaktivitet med arabisk/muslimske lande bedes ministerens talepapir oversendt.”

Svar:

Besvarelsen af samrådsspørgsmål S og T tog udgangspunkt i følgende talepapir:

”Jeg er af Udenrigsudvalget blevet stillet spørgsmål S og spørgsmål T vedrørende dialog- og samarbejdsaktiviteter med arabiske og muslimske lande, som Udenrigsministeriet er involveret i. Jeg vil svare på de to spørgsmål i sammenhæng.

Lad mig først minde om, at en gruppe velanskrevne arabiske forskere i ”Arab Human Development” rapportererne meget præcist har redegjort for de udfordringer den arabiske verden står overfor under tre overskrifter: 1) mangel på frihed, 2) mangel på uddannelse og information, og 3) mangel på ligestilling og kvinders deltagelse i samfundslivet.

Dernæst vil jeg minde om, at Samuel P. Huntington har talt om civilisationernes sammenstød. Jeg er – som jeg flere gange har fremhævet – ikke enig i, at dette er uundgåeligt. For jeg mener vi kan undgå et sådant sammenstød mellem kulturer. Men det kræver, at vi politikere har modet til at tage de nødvendige modtræk og fremadrettede initiativer. Og målet skal ikke kun være, at vi tåler hinanden. Målet bør være, at vi kan udvikle et tæt og gensidigt givtigt naboskab, hvor vi samarbejder om at løse den række af fælles udfordringer vi og EU's naboer mod syd står overfor.

Det var på denne baggrund, at regeringen i 2003 iværksatte Det Arabiske Initiativ – og det er den udfordring vi skal forholde os til, når vi skal drøfte fremtidigt samarbejde og dialog med den arabiske og muslimske verden. Og det er også den problemstilling vi har forsøgt at adressere gennem de mange bilaterale og multilaterale initiativer og kontakter vi har etableret som opfølgning på tegningesagen.

I 2003 lancerede den danske regering Det Arabiske Initiativ som en del af en ny vision for dansk udenrigspolitik. Formålet med initiativet var og er at etablere den helt nødvendige basis for en bredere dialog med landene i Mellemøsten og at støtte de kræfter i disse lande, der arbejder for reformer i retning af friere og mere demokratiske samfund.

Det er samtidigt væsentligt at understrege, at Det Arabiske Initiativ var og er tænkt som en langsigtet indsats. Der er afsat op til 100 millioner om året til aktiviteterne under Det Arabiske

Initiativ. I pilotfasen 2004 og 2005, blev der anvendt henholdsvis 38 millioner kr. og 58 millioner kr., mens der opereres med et budget på 100 millioner kr. for i år.

For at undgå en for stor spredning af indsatsen opereres der under Det Arabiske Initiativ med to programtyper, bilaterale partnerskabsprogrammer og regionale tematiske programmer.

Efter indledende kontakter til en lang række arabiske lande har vi etableret bilaterale partnerskabsprogrammer med de lande, der udtrykte størst ønske om dansk støtte til reformer. Disse programmer er etableret efter konsultation med regering og civilsamfund i Yemen, Jordan og Marokko, mens der i Egypten er etableret et Dansk-Egyptisk Dialoginstitut. Under hvert bilateralt program indgår en række projekter, der så vidt muligt gennemføres i samarbejde med danske partnere.

Der er foreløbig etableret fire regionale tematiske programmer på områderne 1) medier, 2) ungdom, 3) menneskerettigheder og 4) kulturel dialog – mens der er forberedelser i gang til etableringen af endnu to regionale tematiske programmer på områderne kvinderettigheder og arbejdsmarked. Hvert af de regionale tematiske programmer administreres af én dansk partner eller konsortium af partnere, der formidler kontakt til og samarbejde med andre danske aktører.

Jeg medbringer som ønsket en liste over de enkelte projekter der er iværksat.

Der lægges i tilrettelæggelsen af programmet vægt på, at der etableres twinning-samarbejde mellem mellemøstlige og danske partnere omkring de specifikke reformspørgsmål, hvor der er ønske om dansk samarbejde. Der er således ikke tale om traditionelle bistandsprojekter – men projekter, hvor der etableres samarbejde og udveksling mellem fagfolk og aktivister i henholdsvis Mellemøsten og Danmark. Således er mere en 50 danske NGO'er, interesseorganisationer, ungdomsorganisationer og statslige styrelser og institutioner involveret i Danmark. Organisationer og institutioner er udvalgt ud fra interessen i Mellemøsten for samarbejde på konkrete områder. Derfor rammer kritikken i Information i sidste uge helt ved siden af.

Jeg er blevet bedt om at komme ind på konflikten om Mohammed-tegningerne. Vi har fulgt fire spor i håndteringen af krisen: Et multilateralt spor, et bilateralt spor, et interreligiøst spor og et mellemfolkeligt spor.

Vi har i forbindelse med håndteringen af krisen taget en række dialoginitiativer indenfor rammen af det Arabiske Initiativ. Bl.a. har der været gennemført besøg i Danmark af 25 unge muslimer i forbindelse med Amr Khaled-konferencen i begyndelsen af marts.

Jeg kan desuden tilføje, at vi er ved at planlægge en konference om stereotyper i Vesten og den muslimske verden.

Samtidig planlægges et antal besøg i Danmark fra Mellemøsten. Nogle af disse vil muligvis blive finansieret over Det Arabiske Initiativ. Libanon har for eksempel foreslået et besøg af en delegation sammensat af gejstlige personligheder fra Libanon, der kan dele deres betydelige og til tider smertefulde erfaringer med religiøs sameksistens. Også Jordan har ytret interesse for et

lignende inter-religiøst besøg i Danmark. Dertil kommer, at stor-muftierne fra Egypten og Syrien har oplyst, at de gerne aflægger besøg i Danmark såfremt omstændighederne taler for det, ligesom stormuftien har inviteret mig til Syrien, da jeg havde møde med ham i Wien.

Det er vigtigt, at vi fastholder fokus også på den inter-religiøse og interkulturelle dialog med den muslimske verden. I princippet forholder Udenrigsministeriet sig åben over for dialog med alle, der ønsker at indgå i en dialog med Danmark. Det er væsentligt, at vi synligt lever op til de forsikringer vi i mange forskellige sammenhænge giver om at ville dialogen. Samtidig giver det os lejlighed til at imødegå misinformation og rette op på det forvrængede billede af Danmark, som er blevet skabt i løbet af tegningesagen.

Endelig er der gennemført en række mellemfolkelige dialoginitiativer – bl.a. på basis af de kontakter og tillidsrelationer, der er opbygget gennem projekterne under Det Arabiske Initiativ. Mellemfolkeligt Samvirke har i sit dialogcenter for unge i Jordan gennemført dialogmøder mellem danske og jordanske unge; europæiske og mellemøstlige medieorganisationer har afholdt fælles møder; Dansk Ungdoms Fællesråd har været i Mellemøsten, og sidst i marts mødtes jeg selv med unge muslimer, som var i Danmark som led i ”Next-Stop-Denmark” initiativet arrangeret af Mellemfolkeligt Samvirke og Krogerup Højskole.

Tegningesagen har medført, at nogle af de ”normale” aktiviteter under Det Arabiske Initiativs bilaterale spor er gået langsommere end planlagt. I februar gav officielle partnere i både Yemen og Jordan udtryk for et ønske om, at regerings-til-regerings initiativer blev sat på laveste blus. Derimod underskrev Marokko partnerskabsaftalen under Det Arabiske Initiativ med Danmark i februar 2006 og forberedelsen af projekter er her fortsat med usvækket kraft. Ligeledes fortsætter en række aktiviteter gennemført af NGOer i både Jordan og Yemen, ligesom en række af de regionale samarbejder fortsætter. Langt den overvejende del af partnerne fra Mellemøsten har understreget deres vilje til at fortsætte samarbejdet når situationen er faldet til ro.”